

Dagens namn

JOHAN HJERTQVIST:

Lennart Bodström

Den 6 oktober 1982 var en bemärkelse-dag i Häggviks socialdemokratiska för- enings historia. Då skrev nyutnämnde utrikesminister Lennart Bodström in sig som medlem.

Fram till dess hade han framlevt sina 54 år som "opolitisk". I likhet med re- geringskollegan Ove Rainer insåg han först i och med upphöjelsen att han var fullblodssosse.

Men Bodström sitter kvar. Han har inga stora avdrag att skämmas för. Det mest uppseendeväckande som kunnat avslöjas om hans privatekonomi är att han också som statsråd uppbär en pen- sion från sin tid på TCO om icke förakt- liga 15 000 kalla i månaden.

De intressantaste beståndsdelarna i människan Lennart Bodström är okända. De kommer nog också att förbli dolda. Utrikesministern är inte en per- son som "bjussar på sig själv". Tvärtom är han utanför den närmaste bekant- skapskretsen mycket sluten och otill- gänglig. Ja, så otillgänglig att han för om- världen anses vara gediget tråkig (när de närmaste arbetskamraterna och vän- nerna; ja, sådana finns faktiskt, utmålar honom som öppen, skämtsam och tole- rant). Och under många år viskades i korridorerna i TCO-huset att han nog var folkpartist innerst inne. En ledande folk- partist uttalade to m efter intåget i Arv- furstens palats att Bodström skulle blivit en utmärkt liberal utrikesminister . . .

Men det var då det. Sedan dess har ett och annat hänt som nog gjort honom mindre sannolik i en eventuell borgerlig ministär 1985.

Säga vad man vill – och det kan man – om Lennart Bodström, men han har inte gått fram obemärkt genom livet.

Född i ett "fint" arbetarhem i Göte- borg (pappan var typograf, mamman skådespelerska) vid påsktiden 1928 blev unge Lennart ett levande bevis på folk- hemmets ståndcirkulation genom att 25 år senare avlägga pol mag-examen vid hemstadens universitet. Han licade, blev lektor i statsvetenskap i Uppsala 1961 för att tre år senare ta klivet över till TCO. Organisationen förde då en ännu ganska slumrande tillvaro, saligt ove- tande om vem som anställts som utred- ningssekreterare.

Lennart Bodström hade på vägen mot förbundshuset på Östermalm hunnit med att vara kurator för Södermanlands-Ne- rikes nation i Uppsala (1957) och ordfö- rande för Sveriges Förenade Studentkår (1959). Den vägen har makthavare som Olof Palme och SAF-chefen Olle Ljung- gren också följt.

Det var nationens medlemmar som först på allvar fick möta Lennart Bod- ström i hans sedermera beprövade roll- tolkning som Bror Duktig. När kuratorn en gång ledde en skidutflykt på Uppsala- slätten försökte gruppen, trött och fru- sen, smita till värmande choklad i en raststuga. Det hade Lennart Bodström ingen förståelse för. "Jag tar befälet", markerade hela hans figur, behängd med kartor och kompasser. Han varken vän- tade sig eller var beredd att godta in- vändningar. Målet skulle nås, därmed basta.

När desertörerna helt sonika smet iväg ändå lär kurator Bodström med förorät- tad blick ha spårat dem till stugvärmen och misslynt muttrat något om smitare och den otack som alla vet är världens lön.

Lennart Bodström har ett starkt behov

att få rätt. Inom TCO, där han via trappsteget som biträdande direktör blev bas 1970, såg han snart till att hans vilja blev lag. Inte genom diktatoriska metoder utan genom att övertala och lägga tillräta. Genom att prata ihjäl invändningar och inte låtsas förstå oppositionella synpunkter, menar andra.

I och med valet av Lennart Bodström slog TCO in på vägen bort från avtalsrörelsernas förhandlingsbord. Många ville i stället ha SIF:s garvade förhandlingsräv och ordförande Arne Nilstein. Till dem hörde Nilsteins efterträdare och sedermera PTK-ordföranden, Ingvar Seregard.

– Lennart Bodström gör svensk tjänstemannarörelse en otjänst, var hans kommentar till Bodströms kandidatur. Det glömde aldrig segraren i maktkampen. När Seregard senare kom under eld från vänster och tvingades bort från SIF och fick sin ställning inom PTK försvagad, hördes aldrig ett ord av stöd från TCO:s ordförande.

Om man får tro Seregard – och många andra – gjorde Lennart Bodström följaktligen tjänstemannarörelsen en tjänst när han efter valet tackade ja till ministerposten. Han efterlämnade då ett TCO, som fått rykte i vida kretsar för att köra över medlemsopinioner i frågor som kärnkraft och löntagarfonder. Relationerna till medlemsförbund och förhandlingskarteller var dåliga. Centralorganisationen hade blivit en remissapparat som framförde tjänstemannaåsikter om allt från asylrätt för politiska flyktingar till fria aborter, dock utan att fråga medlemmarna.

Nu ska man inte dra den förhastade slutsatsen att Lennart Bodström är

okänslig. Han är visserligen stryktålig men kan ta vid sig, säger de som känner honom väl. När tex kritiken från högerpressen mot hans turer i fondfrågan blivit alltför stark kallade han några av de mest högröstade ledarskribenterna till sig.

Över ett magnifikt groggbord tillhöll han dem att besinna sitt ansvar och sluta vara tjänstemannafientliga. Av meningsutbytet framgick dock att TCO-ordföranden inte begripit ett dugg av kritiken. Alla ställningstaganden i fondfrågan var minsann grundade på – formellt oklanderliga – demokratiska beslut i den TCO-hierarki om åtta nivåer, som garanterar att varje obekväms åsikt filtreras bort på vägen . . .

Tro det eller ej, men Lennart Bodström är vädur. För den som litat på astrologi ska han följaktligen vara spontan, utåtriktad och impulsiv. Men kanske är han bara beviset för att denna lära är fullständigt ovetenskaplig . . .

Fast helt fri från spontana impulser är vår utrikesminister inte. När UD:s presschef Lars Lönnback – mannen som fick utlandspressen att se alla sina farhågor om svensk totalitarism bekräftade ifråga om tvångsomhändertagande av barn – nyligen vid en presskonferens sufflerade utrikesministern alltför högljutt brast det i den bodströmska självbehärskningen.

– Jag vet, röt han irriterat inför den församlade pressen. Det han visste var att PLO betydde Palestine Liberation Organisation. Och det var ju bra att han lärt sig det under sitt första UD-år.

Det skingrade möjligtvis gåtan kring Lennart Bodströms temperament. Men frågan kvarstår: varför utrikesminister?

– Palme ville ha en okunnig träkmåns till UD, så han själv kunde hålla greppet över utrikespolitiken, menar många.

– Bodström är en långt större resurs än någon kan föreställa sig, invänder andra – fast betydligt färre.

Men att han inte tänker gå till hävderna som "nollan på UD" är emellertid klart. De som sett honom i skidspåret på uppsalaslätten för 25 år sedan, målmedvetet stakande i snöyran, har heller aldrig trott att han skulle nöja sig med andraplansrollen. Följdriktigt har han börjat ta greppet om utrikesförvaltningen. Hans medhavda gossar från TCO har hunnit sjunka ned i sadeln. Kabinettsekreterare Pierre Schori, som givit Arvfurstens palats smeknamnet "Maison Pierre", har fått maka på sig. Bodström avvecklade i en snabb nyårskupp dennes egna kansli. I fortsättningen ska det bara finnas en chef i huset . . .

En komplikation för Lennart Bodström måste vara att den högste utrikesministern, Olof Palme, bara vill lägga sig i den festliga och spännande delen av utrikespolitiken. Vardagsslitet, som gränsförhandlingar med Sovjet om mittlinjen i Östersjön eller anpassningen till

miljoner EG-regler, har Palme aldrig velat gräva ned sig i. Nej, det ska vara massmöten på Revolutionstorget och stor show i Palme-kommissionen. Kvar står där Lennart Bodström med sina feltramp i doktrinklaveret, kärnvapenfrizon och debatten om vad fru Theorin sagt eller ej.

Men Olof Palme ska inte vara för säker. När han en dag kommer hem från någon ny misslyckad medlarresa sitter kanske Bodström i hans stol, med en vakt av muskulösa ABAB-vakter (organiserade i TCO). Och när statsministern frågar varför det står Lennart Bodström på dörren till statsrådsberedningen stirrar Bodström på honom precis så oförstående och överseende som han betvingat mängen fondmotståndare inom TCO.

– Jag förstår inte vad du talar om, Olof, kommer han att säga på sitt nasala sätt och visa upp den magnifika, orörliga överläpp som blivit varje karikatyrtecknare så kär.

För ambitioner har han, Bodström. Och än så länge har det alltid pekat uppåt.